

Anvisningar för arbetsro i skolorna i Karleby

Plan för pedagogiska åtgärder, disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten

Undervisningstjänster
januari 2026

Godkänd av direktören för undervisning och fostran 20.5.2026 § 41/2026

Innehållsförteckning

1	Arbetsro för alla	3
1.1	Planens syfte och mål	3
1.2	Lagstiftning	3
1.3	Elevens och den studerandes rättigheter och skyldigheter	4
1.4	Ordningsreglernas roll	4
1.5	Information om planen och uppföljning av den	4
2	Förfaringssätt	5
2.1	Fostrande samtal (FGL)	5
2.2	Skyldighet att städa upp (FGL)	5
2.3	Ålägga elev att utföra sina hemuppgifter efter arbetsdagens slut (FGL)	6
2.4	Kvarsittning (FGL)	6
2.5	Skriftlig varning (FGL, GL)	7
2.6	Avstängning för viss tid (FGL, GL)	7
2.7	Tillsägelse till en elev eller studerande att avlägsna sig (FGL, GL)	8
2.8	Avlägsnande av en elev eller studerande från klassrummet eller annat utrymme (FGL, GL)	8
2.9	Förvägrande av deltagande i undervisningen (FGL, GL)	8
2.10	Omhändertagande av föremål eller ämnen (FGL, GL)	9
2.11	Granskning av elevens saker (FGL, GL)	10
3	Användning av fostrande samtal och disciplinära åtgärder i olika situationer	11
3.1	Principer för användningen av pedagogiska och disciplinära åtgärder	11
3.2	Exempel på gärningar och försummelser, behandlingen av dem i skolor inom den grundläggande utbildningen samt de påföljder som kan bestämmas	11
3.2.1	Lokala preciseringar av olika gärningar och försummelser, hur de behandlas och de påföljder som kan bestämmas i årskurserna 7–9	12
4	Källor	12
5	Bilagor	13

1 Arbetsro för alla

1.1 Planens syfte och mål

Alla medlemmar i skolans och läroanstaltens gemenskap har rätt till en trygg skol- och studiemiljö (FGL 29 §, GL 40 §). Syftet med denna plan är att trygga skolans arbetsro, den interna ordningen, ostörda studier samt säkerheten i skolan och under skolresorna. Planens mål är att säkerställa att pedagogiska och disciplinära åtgärder samt åtgärder för att trygga säkerheten används på ett enhetligt och rättvist sätt i skolan och läroanstalten (FGL 29 §, GL 40 §).

Användningen av åtgärderna ska grunda sig på sakliga, allmänt godtagbara och objektiva skäl. För liknande gärningar ska i regel samma påföljd bestämmas, oberoende av vem som har begått gärningen. Dock ska man alltid göra en bedömning från fall till fall och beakta elevens ålder och utvecklingsnivå. Upprepade gärningar kan beaktas när påföljden bestäms. Disciplinära åtgärder får inte användas på ett sätt som är förnedrande eller kränkande för eleven.

Planen gäller under den tid eleven eller den studerande deltar i undervisning eller annan verksamhet enligt läroplanen. Planen tillämpas således i skolan samt när eleven deltar i skolans verksamhet utanför skolan. Planen tillämpas till exempel vid klassresor och lägerskolor.

1.2 Lagstiftning

Bestämmelser om pedagogiska och disciplinära åtgärder, åtgärder för att trygga säkerheten samt om denna plan finns i 29 och 35 a–36 §§ i lagen om grundläggande utbildning samt i 40–47 §§ i gymnasielagen.

Enligt lagen om grundläggande utbildning:

- Pedagogiska åtgärder är fostrande samtal och skyldighet att städa upp.
- Disciplinära åtgärder är att ålägga eleven att utföra sina hemuppgifter efter arbetsdagens slut, kvarsittning, skriftlig varning samt avstängning för viss tid.
- Åtgärder för att trygga säkerheten är att uppmana eleven att lämna klassrummet, att avlägsna en elev från klassrummet eller ett annat utrymme där undervisningen ges, att förvägra en elev att delta i undervisningen, att omhänderta föremål eller ämnen samt att granska elevens saker.

Enligt gymnasielagen är disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten skriftlig varning, avstängning för viss tid, att uppmana den studerande att lämna undervisningen, att avlägsna en studerande från klassrummet eller ett annat utrymme där undervisningen ges, att förvägra en studerande att delta i undervisningen, att omhänderta föremål eller ämnen samt att granska den studerandes saker (GL 41–47 §§).

Syftet med pedagogiska och disciplinära åtgärder är att ingripa i oönskat beteende, få det att upphöra och att förebygga motsvarande beteende. Med åtgärder för att trygga säkerheten säkerställs elevernas och de studerandes säkerhet samt att undervisningen kan fortgå utan avbrott. Åtgärder för att trygga säkerheten är inte pedagogiska eller disciplinära åtgärder, och de kan användas tillsammans med eller separat från andra åtgärder.

1.3 Elevens och den studerandes rättigheter och skyldigheter

Eleven och den studerande har rätt till:

- en trygg studiemiljö
- att bli behandlad jämlikt
- undervisning

Eleven och den studerande är skyldig att:

- utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt
- delta i undervisningen, om hen inte av särskilda skäl tillfälligt har beviljats befrielse
- avstå från att mobba eller diskriminera samt handla så att hen inte äventyrar andra elevers, skolgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa

1.4 Ordningsreglernas roll

När pedagogiska och disciplinära åtgärder används ska skolans eller läroanstaltens ordningsregler beaktas. Åtgärder får endast vidtas under skoldagen eller studiedagen, eller när en elev eller studerande bryter mot ordningsreglerna eller gör sig skyldig till fusk inom skolans eller läroanstaltens verksamhet – inte vid händelser under elevens eller den studerandes fritid, såsom under skolresor.

För uppförande som strider mot rekommendationer i ordningsreglerna kan pedagogiska eller disciplinära åtgärder inte vidtas. Endast brott mot bindande bestämmelser kan leda till en pedagogisk eller disciplinär åtgärd. Om rekommendationerna inte följs kan saken diskuteras med eleven eller den studerande, och vid behov kan vårdnadshavaren kontaktas.

1.5 Information om planen och uppföljning av den

Information om planen, ordningsreglerna samt de pedagogiska och disciplinära åtgärderna och de åtgärder för att trygga säkerheten som föreskrivs i lag ges till skolans eller läroanstaltens personal, elever och vårdnadshavare. Informationen tas alltid upp med ny personal, och planen går igenom med personalen i början av varje läsår. Ett nära samarbete med vårdnadshavarna upprätthålls när pedagogiska och disciplinära åtgärder vidtas. Skolan eller läroanstalten samarbetar även med olika myndigheter, såsom elev- och studerandevårdstjänster, barnskyddet, socialvården, ungdomsarbetet och polisen.

Den skol- eller läroanstaltsspecifika elev- och studerandevårdsgruppen följer upp genomförandet och effekterna av planen för användningen av pedagogiska och disciplinära åtgärder samt åtgärder för att trygga säkerheten och de förfaranden som anknyter till dessa i skolan. Dessutom följer utbildningsanordnaren årligen upp användningen av pedagogiska och disciplinära åtgärder samt åtgärder för att trygga säkerheten inom den grundläggande utbildningen och deras utveckling i samband med utvärderingen av läsårsplanerna.

2 Förfaringssätt

2.1 Fostrande samtal (FGL)

En elev som stör undervisningen eller på något annat sätt bryter mot ordningen i skolan, gör sig skyldig till fusk eller behandlar andra elever eller skolans personal respektlöst eller på ett sätt som kränker deras människovärde, kan som första åtgärd åläggas att delta i ett fostrande samtal i högst två timmar (FGL 35 a §).

- Det primära sättet att ingripa i en elevs osakliga och störande beteende
- Kan genomföras på en gång eller delas upp i flera delar under skoldagen eller utanför den
- Den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden specificeras i samråd med eleven
- Vid behov utreds mer omfattande orsakerna till uppförandet och dess konsekvenser samt vilka medel som står till buds för att förbättra elevens uppförande i skolan och hens välbefinnande
- Beslut om fostrande samtal fattas av en lärare eller rektorn
- Den som håller det fostrande samtalet dokumenterar det i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Vårdnadshavarna ska underrättas
- Vårdnadshavaren ska ges möjlighet att delta i samtalet eller en del av det, om detta anses nödvändigt

2.2 Skyldighet att städa upp (FGL)

En elev kan åläggas att rengöra eller ordna upp skolans egendom eller utrymmen som eleven avsiktligt eller av oaktsamhet har smutsat ner eller orsakat oreda i (FGL 35 § 4 mom.).

- Beslut om åtgärden fattas av en lärare eller rektorn
- Åtgärden ska dokumenteras i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Uppgiften ska utföras under övervakning
- Uppgiften får inte vara farlig eller för tung för eleven med beaktande av elevens ålder och utvecklingsnivå
- Uppgiften får inte ta mer än två timmar att utföra
- Eleven får inte utebli från undervisningen för att utföra uppgiften

- Om uppgiften utförs vid sidan av elevens arbetsdag ska detta meddelas till elevens vårdnadshavare
- Utförandet av uppgiften ska beaktas vid beslut om eventuella disciplinära åtgärder

2.3 Ålägga elev att utföra sina hemuppgifter efter arbetsdagens slut (FGL)

En elev som har försummat sina hemuppgifter kan åläggas att efter skoldagens slut, under högst en timme åt gången, utföra sina uppgifter under övervakning (FGL 36 § 4 mom.).

- Beslut om åtgärden fattas av en lärare
- Åtgärden ska dokumenteras i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Vårdnadshavarna ska underrättas
- Skolskjuts ska ordnas vid behov
- Åtgärden är inte detsamma som kvarsittning

2.4 Kvarsittning (FGL)

En elev som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk kan ges högst två timmars kvarsittning (FGL 36 § 1 mom.). Vid kvarsittning kan eleven få utföra skriftliga eller muntliga uppgifter samt uppgifter som stöder fostran, undervisningen och utvecklingen, som står i rätt proportion till elevens gärning eller försummelse och är lämpliga med hänsyn till elevens ålder och utvecklingsnivå. Eleven kan också åläggas att sitta tyst under kvarsittningen (FGL 36 § 3 mom.). Kvarsittning får inte ordnas så att eleven till följd av den blir tvungen att utebli från undervisning i enlighet med läroplanen eller någon annan plan som gäller skolans verksamhet (FGL 36 § 3 mom.).

- Beslut om kvarsittning fattas av elevens lärare (FGL 18 §), efter att ett fostrande samtal har hållits utan att ha haft önskad effekt
- Den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden specificeras i samråd med eleven
- Den som beslutar om kvarsittning dokumenterar åtgärden i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Eleven ska höras (ges tillfälle att bli hörd, skriftligt eller på annat verifierbart sätt), och annan behövlig utredning ska inhämtas
- Vårdnadshavarna ska underrättas
- Kvarsittningen ska genomföras under övervakning
- Verkställigheten ska ske så snart som möjligt efter händelsen
- Skolskjuts ska ordnas vid behov
- För eleven ordnas den elevvård som behövs
- Om eleven inte infinner sig till kvarsittningen eller avlägsnar sig därifrån:
 - Den uteblivna verkställigheten dokumenteras
 - Vårdnadshavarna ska underrättas
 - Eleven hörs om situationen

- Om eleven upprepade gånger låter bli att fullgöra kvarsittningen:
 - En mångprofessionell expertgrupp sammankallas och vårdnadshavarna kallas till ett gemensamt möte
 - Vid behov ges en skriftlig varning

2.5 Skriftlig varning (FGL, GL)

En elev eller studerande som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk kan ges en skriftlig varning (FGL 36 § 2 mom., GL 41 §).

- En skriftlig varning ges när eleven eller den studerande har varit föremål för flera tidigare åtgärder utan önskad effekt eller när störningen, förseelsen eller förfarandet har varit särskilt allvarligt
- Den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden ska specificeras
- Eleven eller den studerande ska höras
- Behövlig utredning ska inhämtas
- Vårdnadshavaren ska ges tillfälle att bli hörd
- Rektorn fattar ett skriftligt beslut med anvisning om överklagande i Primus eller Wilma
- För eleven eller den studerande ordnas den elev- eller studerandevård som behövs

2.6 Avstängning för viss tid (FGL, GL)

Om förseelsen är allvarlig eller om eleven fortsätter att uppföra sig olämpligt efter att ha fått kvarsittning eller en skriftlig varning, kan eleven avstängas för viss tid, dock högst tre månader (FGL 36 §). För en elev inom den grundläggande utbildningen ska undervisning ordnas så att eleven inte blir efter i sina studier i förhållande till sin årskurs under avstängningstiden. För den avstängda eleven ska en individuell plan, baserad på läroplanen, utarbetas (FGL 36 a §).

Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig olämpligt efter en skriftlig varning, kan den studerande avstängas från läroanstalten för viss tid, dock högst ett år (GL 41 §).

- Eleven eller den studerande ska höras
- Innan beslut fattas ska vårdnadshavaren ges tillfälle att bli hörd
- Beslut om avstängning fattas av utbildningsanordnarens behöriga kollegiala organ, och till beslutet ska fogas en anvisning om överklagande
- Bestämmelser om att det organ som svarar för socialvården ska vara representerat vid handläggningen av ett ärende som gäller avstängning av en läropliktig elev finns i barnskyddslagen (24 § 2 mom.)
- Rektorn ger en skriftlig redogörelse på en särskild blankett, där den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden, hörandet av eleven eller den studerande, behövlig utredning samt hörandet av vårdnadshavaren specificeras
- För eleven eller den studerande ordnas den elev- eller studerandevård som behövs

2.7 Tillsägelse till en elev eller studerande att avlägsna sig (FGL, GL)

En elev eller studerande som stör undervisningen kan uppmanas att lämna klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme för återstoden av lektionen. En elev eller studerande kan också uppmanas att lämna en skol- eller läroanstaltstillställning (FGL 36 b §, GL 41 § 2 mom.).

- Vid avlägsnande från klassrummet fattas beslut av en lärare, och vid avlägsnande från en tillställning fattas beslut av en lärare eller rektorn
- Den som uppmanar eleven eller den studerande att lämna undervisningen dokumenterar åtgärden i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Inom den grundläggande utbildningen ska tillräcklig övervakning ordnas med beaktande av elevens ålder och utvecklingsnivå
- För eleven eller den studerande ordnas den elev- eller studerandevård som behövs
- Vårdnadshavaren ska underrättas
- Åtgärden förutsätter en konkret grund och får inte vidtas i förebyggande syfte

2.8 Avlägsnande av en elev eller studerande från klassrummet eller annat utrymme (FGL, GL)

Lyder en elev eller studerande inte en uppmaning att lämna klassrummet, ett annat undervisningsutrymme eller en tillställning som ordnas av skolan eller läroanstalten, har rektorn och läraren rätt att avlägsna eleven eller den studerande (FGL 36 b §, GL 43 §). En elev eller studerande kan också avlägsnas från skolans eller läroanstaltens område om hen inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att hen har avstängts från undervisningen. Vid avlägsnandet får nödvändiga maktmedel användas med beaktande av elevens eller den studerandes ålder, situationens hotfullhet och motståndets allvar.

- Den som har använt maktmedel ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till direktören för undervisning och fostran på en särskild blankett
- Maktmedelsredskap får inte användas
- Läraren och rektorn kan agera tillsammans eller var för sig
- Åtgärden ska dokumenteras i Wilma
- Inom den grundläggande utbildningen ska tillräcklig övervakning ordnas med beaktande av elevens ålder och utvecklingsnivå
- För eleven eller den studerande ordnas den elev- eller studerandevård som behövs
- Vårdnadshavaren ska underrättas

2.9 Förvägrande av deltagande i undervisningen (FGL, GL)

En elev kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan elev eller en person som arbetar i skolan äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen

eller därtill hörande verksamhet försvåras i oskälig grad på grund av elevens störande uppförande (FGL 36 c §).

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen högst för tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller en person som arbetar i läroanstalten äventyras av den studerandes våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras i oskälig grad på grund av den studerandes störande uppförande (GL 41 §).

- Beslut om åtgärden fattas av rektorn
- Åtgärden ska dokumenteras i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Inom den grundläggande utbildningen ska tillräcklig övervakning ordnas med beaktande av elevens ålder och utvecklingsnivå
- Vårdnadshavaren ska underrättas, och vid behov ska ärendet anmälas till barnskyddet
- För eleven eller den studerande ordnas den elev- eller studerandevård som behövs

2.10 Omhändertagande av föremål eller ämnen (FGL, GL)

Rektorn eller en lärare inom den grundläggande utbildningen har rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en elev ett förbjudet föremål eller ämne enligt 29 § 2 eller 4 mom. eller ett sådant föremål eller ämne som eleven stör undervisningen eller inläringen med (FGL 36 d §).

Rektorn eller en lärare i gymnasiet har rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen omhänderta ett förbjudet föremål eller ämne enligt 40 § 2 mom. (GL 45 §).

- Rektorn eller läraren har rätt att använda nödvändiga maktmedel vid omhändertagandet av föremål eller ämnen som äventyrar elevens eller den studerandes egen eller andras säkerhet eller som stör undervisningen
- Vid användning av maktmedel ska elevens eller den studerandes ålder, situationens hotfullhet och motståndets allvar samt en samlad bedömning av situationen beaktas
- Den som har använt maktmedel ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till direktören för undervisning och fostran på en särskild blankett
- Maktmedelsredskap får inte användas vid omhändertagandet
- Vårdnadshavaren ska underrättas
- På det omhändertagna föremålet eller ämnet ska antecknas elevens namn, datum för omhändertagandet och vem som har omhändertagit det
- Åtgärden ska dokumenteras i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Åtgärderna får inte ingripa i elevens personliga integritet eller privatliv i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga studieron och säkerheten. Vid omhändertagande av föremål eller ämnen och vid granskning av en elev ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas. Användningen av åtgärderna ska planeras i skolorna och anvisningar ska ges om användningen
- Det omhändertagna föremålet eller ämnet överlämnas till eleven efter lektionen eller skoltillställningen. Om det är sannolikt att det störande beteendet fortsätter efter lektionen ska föremålet eller ämnet överlämnas till eleven vid arbetsdagens slut

- Tobaksprodukter, alkohol, eggvapen eller andra farliga föremål eller ämnen som omhändertagits från eleven ska överlämnas till vårdnadshavaren så snart som möjligt
- Farliga föremål eller ämnen som vårdnadshavaren inte har laglig rätt att inneha ska överlämnas till polisen. Narkotika, skjutvapen, vapendelar, patroner, projektiler, gassprayer samt explosiva ämnen ska alltid omedelbart överlämnas till polisen
- Föremålet eller ämnet ska förvaras i ett låst utrymme före överlämnandet
- Om vårdnadshavaren inte hämtar föremålet eller ämnet inom tre månader ska det förstöras
- Förstörande och överlämnande av föremål och ämnen ska dokumenteras

2.11 Granskning av elevens saker (FGL, GL)

En lärare eller rektorn inom den grundläggande utbildningen har rätt att under arbetsdagen granska de saker som eleven har med sig, de förvaringsutrymmen i skolan som eleven förfogar över samt att utföra en ytlig granskning av elevens kläder för att omhänderta ett förbjudet föremål eller ämne som avses i 29 § 2 mom. och som kan äventyra elevens egen eller andras säkerhet, om det är uppenbart att eleven innehar ett sådant föremål eller ämne och eleven, trots uppmaning, vägrar att överlämna det eller inte på ett tillförlitligt sätt visar att hen inte innehar det (FGL 36 e §). Skolans personal har inte rätt att granska en elevs tillhörigheter enbart i syfte att hitta tobaks- eller nikotinprodukter.

En lärare eller rektorn i gymnasiet har rätt att under arbetsdagen granska de saker som en studerande har med sig och de förvaringsutrymmen vid läroanstalten som den studerande förfogar över samt att utföra en ytlig granskning av den studerandes kläder för att omhänderta ett förbjudet föremål eller ämne som avses i 40 § 2 mom. och med vilket den egna säkerheten eller någon annans säkerhet kan äventyras, om det är uppenbart att den studerande innehar ett sådant föremål eller ämne och hen, trots uppmaning, vägrar att överlämna det eller inte på ett tillförlitligt sätt visar att hen inte innehar det (GL 46 §).

- Åtgärden används när det finns grundad anledning att anta att säkerheten är äventyrad
- Före granskningen ska eleven eller den studerande underrättas om orsaken till åtgärden
- Den som utför granskningen ska vara av samma kön som den som granskas
- En annan myndig person som hör till skolans personal ska närvara vid granskningen. På elevens begäran ska även en person som hör till skolans personal och som eleven utser närvara vid granskningen, om denna person är tillgänglig. Avvikelse från detta sätt att utföra granskningen får dock göras om det på grund av ärendets brådskande natur är absolut nödvändigt med tanke på säkerheten
- Omhändertagande av föremål eller ämnen och granskning av tillhörigheter ska genomföras på ett så säkert sätt som möjligt
- Åtgärderna får inte ingripa i elevens personliga integritet eller privatliv i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga studier och säkerheten. Vid omhändertagande av föremål eller ämnen samt vid granskning av en elev ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas

- Den som eventuellt har använt maktmedel ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till direktören för undervisning och fostran på en särskild blankett
- Den som utför granskningen eller omhändertar föremål eller ämnen ska dokumentera åtgärden i Wilma (fliken för disciplinära åtgärder)
- Vårdnadshavaren ska underrättas
- Omhändertagna föremål eller ämnen överlämnas till eleven efter lektionen eller tillställningen. Om det är sannolikt att det störande beteendet fortsätter efter lektionen ska föremålet eller ämnet överlämnas vid arbetsdagens slut
- Tobaksprodukter, alkohol, eggvapen eller andra farliga föremål eller ämnen som omhändertagits från eleven ska överlämnas till vårdnadshavaren så snart som möjligt
- Farliga föremål eller ämnen som vårdnadshavaren inte har laglig rätt att inneha ska överlämnas till polisen. Narkotika, skjutvapen, vapendelar, patroner, projektiler, gassprayer samt explosiva ämnen ska alltid omedelbart överlämnas till polisen
- Föremålet eller ämnet ska förvaras i ett låst utrymme före överlämnandet
- Om vårdnadshavaren inte hämtar föremålet eller ämnet inom tre månader ska det förstöras
- Förstörande och överlämnande av föremål och ämnen ska dokumenteras

3 Användning av fostrande samtal och disciplinära åtgärder i olika situationer

3.1 Principer för användningen av pedagogiska och disciplinära åtgärder

I första hand används pedagogiska metoder för att ingripa i elevers och studerandes uppförande, till exempel genom att diskutera gott uppförande med eleven eller den studerande. Endast de åtgärder som föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen används, och användningen av dem prövas i varje enskilt fall med beaktande av elevens eller den studerandes ålder och utvecklingsnivå.

När det gäller elever i den tidiga grundläggande utbildningen ska särskild omsorg iakttas vid övervägande av skriftlig varning eller avstängning för viss tid, och pedagogiska metoder är i regel det primära alternativet.

Elever och studerande ska behandlas jämlikt och i enlighet med rättsprinciperna. Händelser ska utredas omsorgsfullt, och eleven eller den studerande ska ges tillfälle att framföra sin uppfattning innan beslut om åtgärd fattas.

Samarbete med vårdnadshavaren är centralt. Vårdnadshavaren ska underrättas om förseelser och ges tillfälle att delta i fostrande samtal samt att bli hörd innan beslut fattas om skriftlig varning eller avstängning för viss tid.

3.2 Exempel på gärningar och försummelser, behandlingen av dem i skolor inom den grundläggande utbildningen samt de påföljder som kan bestämmas

Exempel på gärningar och försummelser, behandlingen av dem i skolor inom den grundläggande utbildningen samt de påföljder som kan bestämmas finns på Utbildningsstyrelsens webbplats:

<https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/perusopetuksen-kasvatuksellisten-toimien-kurinpitokeinojen-ja>

Skolorna kan använda exempelaterialet som stöd, men alltid med beaktande av prövning i varje enskilt fall. Problem med skolnärvaro (till exempel förseningar och ogiltig frånvaro) hanteras i enlighet med Karleby stads verksamhetsplan för skolfrånvaro. Verksamhetsplanen finns tillgänglig i Karleby stads intranät Horisonten.

3.2.1 Lokala preciseringar av olika gärningar och försummelser, hur de behandlas och de påföljder som kan bestämmas i årskurserna 7–9

I detta kapitel preciseras vissa lokala tillämpningar som gäller årskurserna 7–9 inom den grundläggande utbildningen i Karleby. Dessa kompletterar de exempel på gärningar och försummelser, hur de behandlas samt de påföljder som kan bestämmas som anges av Utbildningsstyrelsen ovan.

Fusk

- Läraren diskuterar med eleven och utreder misstänkt fusk, såsom otillåten användning av artificiell intelligens
- Prov eller annan prestation kan underkännas

Olovlig vistelse utanför skolans område

- Om en elev lämnar skolområdet i strid med ordningsreglerna åläggs eleven ett fostrande samtal eller kvarsittning i enlighet med skolans praxis

Våld och mobbning

- Vid situationer som gäller våld eller mobbning i skolor inom den grundläggande utbildningen följs Karleby stads verksamhetsmodell mot våld, mobbning, trakasserier och diskriminering samt KiVa Skola-programmet

4 Källor

Gymnasielagen 2018/714. Utfärdad i Helsingfors 10.8.2018.

Lag om grundläggande utbildning 1998/628. Utfärdad i Helsingfors 21.8.1998.

Utbildningsstyrelsen 2026: Plan för pedagogiska åtgärder, disciplinära åtgärder och åtgärder för att trygga säkerheten inom den grundläggande utbildningen. Hämtad 16.2.2026

<https://www.oph.fi/sv/teman-och-utveckling/plan-pedagogiska-atgarder-disciplinara-atgarder-och-atgarder-att-trygga>

5 Bilagor

Åtgärdstabell

Redigerbara mallar (separata filer):

Skriftlig redogörelse för avstängning för viss tid

Skriftlig redogörelse för användning av maktmedel

ANVISNINGAR FÖR ARBETSRO

2026

ÅTGÄRD	LAG	BESLUT FATTAS AV	HÖRANDE AV ELEVEN/ STUDERANDE	HÖRANDE AV VÅRDNADSHAVARE	INFORMATION TILL VÅRDNADSHAVARE	SKRIFTLIGT BESLUT	ÖVER-KLAGANDERÄTT	BESLUTS-UNDERLAG/ BLANKETT	DOKUMENTATION I WILMA (ELLER PRIMUS)
Fostrande samtal	FGL	lärare eller rektor		beroende på situation	X				X
Skyldighet att städa upp	FGL	lärare eller rektor			X				X
Ålägga eleven att utföra hemuppgifter efter arbetsdagens slut	FGL	lärare			X				X
Kvarsittning	FGL	lärare	X		X				X
Skriftlig varning	FGL, GL	rektor	X	X	X	X	X		Primus eller Wilma
Avstängning för viss tid	FGL, GL	nämndens sektion	X	X	X	X	X	X	
Tillsägelse att lämna undervisningen	FGL, GL	lärare eller rektor			X				X
Avlägsnande från klassrum eller utrymme	FGL, GL	lärare eller rektor			X				X
Förvägrande av deltagande i undervisningen	FGL, GL	rektor			X				X
Omhändertagande av föremål eller ämnen	FGL, GL	lärare eller rektor			X				X
Granskning av elevens saker	FGL, GL	lärare eller rektor			X				X